

İki Ulusal Programın Karşılaştırılmasıyla İlgili Bir Araştırma: 1992 Resim-İş ve 2006 Görsel Sanatlar Programları*

Ayşegül OĞUZ ** Burcu AKHUN***

Öz

Bu araştırmanın amacı, 2006 İlköğretim Görsel Sanatlar Öğretim Programı ve Kılavuzunu (1-5. Sınıflar) 1992 İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı ile program öğeleri bakımından karşılaştırıp benzer ve farklı yönlerini ortaya koymaktır. İki program arasındaki benzer ve farklı yönlerin belirlenmesine yönelik bu araştırmada, var olan bir durumu ortaya koyma amacı güdüldüğünden betimsel araştırma kapsamında tarama modeli kullanılmıştır. Her iki programın benzer ve farklı yönleriyle ilgili yorumlar, Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu özellik de, araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu araştırmanın ileride yapılacak program geliştirme çalışmalarına katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Görsel Sanatlar, Resim-İş, İlköğretim Programları.*

A Comparative Study of two National Curricula: 1992 Art-Craft and 2006 Visual Arts Curricula

Abstract

This research aims to determine similarities and differences in terms of curriculum design between the National Primary School Curriculum 1992 for Art and Craft Course and the National Primary School Curriculum for Visual Arts Course 2006 with the Guide Book (Grades 1–5) in Turkey. Relational survey method was used within the scope of descriptive research to put the current situation into perspective. In the study, similarities and differences in terms of curriculum design between the National Primary School Curriculum 1992 for Art and Craft Course and the National Primary School Curriculum for Visual Arts Course 2006 with the Guide Book (Grades 1–5) were identified. The findings were interpreted. The results and conclusion were elicited.

Keywords: *Visual Arts, Art and Craft, Primary School Curricula.*

* Bu makale "1992 Yılı Resim-İş Dersi Öğretim Programı ile 2006 Yılı Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılması" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Rize.

e-posta: aysegul.oguz@erdogan.edu.tr

*** Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Ankara.

e-posta: burcuak@hacettepe.edu.tr

Giriş

Gelişen bilim, teknoloji ve sanata bağlı olarak, busistemini içinde yer alan eğitimde gelişmesi kaçınılmazdır. Eğitimin de program geliştirme çalışmalarındaki süreklilik ilkesi gereğince kendini yenilemesi gereği doğmuştur. Eğitimin pek çok bilim insanı ve düşünür tarafından tanımı yapılmıştır. Sönmez (2007, s.5) eğitimi, fiziksel uyarımlar sonucu, beyinde istendik biyo-kimyasal değişiklikler oluşturma süreci olarak tanımlamaktadır. Eğitim, bireye bilgiye ulaşma yollarını öğretmeyi amaçlar. Eğitimin en önemli amaçlarından biri bireye soru sormayı, dolayısıyla sorgulamayı öğretmektir. "Günümüz eğitim sisteminden beklenen, sadece belirli bilgi ve becerilerin öğrencilere kazandırılması değildir. Daha önemlisi bireyin bunlardan değişik sentezlerle farklı fikirler, ürünler ortaya çıkarabilme yeteneğinin geliştirilmesi ve kazandığı bu davranışları gerektiği zaman ve yerde uygulayabilmesidir" (Alakuş ve Mercin, 2009, s.13). Bu kazanımların sağlanabileceği en temel derslerden bir tanesi de sanat eğitimi dersleridir.

"İlköğretim okullarında 'Resim-İş' dersi olarak verilen sanat eğitimi, öğrenci merkezli bir yaklaşımla yeniden yapılandırılmış ve 2005 yılında adı 'Görsel Sanatlar' olarak değiştirilmiştir. Görsel sanatlar eğitimi basit bir tanımlama ile bireylerin sanatla eğitimidir. Resim, heykel, seramik, geleneksel sanatlar gibi görsel sanatların ve tasarım alanlarının özgün ve yaygın eğitim ve öğretimini içerir" (Özsoy, 2007, s.61). "Görsel sanatlar (plastik sanatlar), göze ve görmeye dayanan sanatları bir grupta toplar. Bunlar, resim, heykel, mimarlık gibi dallardır" (Tezcan, 2011, s. 10). "Görsel sanatlar eğitimi bir konu alanı olarak okul izlencelerinde; resim dersi, resim-iş dersi, iş bilgisi, görsel sanatlar eğitimi ve bugün tam yerleşme de görsel sanatlar ve kültür eğitimi gibi adlar ile yer almıştır (Kırıçoğlu, 2009, s.17). "Resim-İş" kavramı, iki ve üç boyutlu çalışmaları içeren bir kavramdır. İki boyutlu çalışmalar resimsel çalışmaları; üç boyutlu çalışmalar da heykel, kabartma, yapısal çalışma gibi çalışmaları yansıtır. "Resim-İş" teki "İş", üç boyutlu çalışmaları yansıtır (Gençaydın, 1987, s.71). Görsel Sanatlar Öğretim Programı denildiğinde üzerinde durulması gereken kavramlardan birkaçı; eğitim programı, öğretim programı ve program geliştirme

olarak söylenebilir. Varış (1994, s.18) eğitim programını, "Bir eğitim kurumunun, çocuklar, gençler ve yetişkinler için sağladığı, millî eğitim ve kurumun amaçlarının gerçekleştirilmesine dönük tüm faaliyetleri kapsar." şeklinde açıklamaktadır. Demirel (2004, s.6), öğretim programını "okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği" olarak tanımlamaktadır. "Program geliştirme, eğitimin ve eğitim kurumlarının çağın gereklerini yakalayabilmesindeki anahtar kavramdır; çünkü program geliştirme, kendini değiştiren, onaran ve gerekirse yeniden düzenleyen bir süreçtir" (Üstündağ, 1998, s.30).

Uygulanan öğretim programları eğitimin niteliğini önemli düzeyde etkilemektedir. "Uygulanan programın aksaklık ve eksiklikleri giderildikçe, toplumdaki ve bilim alanındaki gelişmelere göre yeniden düzenlendikçe diğer bir ifadeyle programlar geliştirildikçe eğitim niteliğinin de artması beklenir" (Erden, 1993, s.1). Bunun için programların değişime açık, değişen koşullara göre yeniden uyarlanabilecek nitelikte olması gerektiği söylenebilir. Bu nedenle, uygulanmakta olan ilköğretim programlarının, yerini; 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan yeni ilköğretim programlarına bırakması öngörülmüştür. Buna bağlı olarak Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında da değişiklikler yapılmıştır.

Yöntem

Bu araştırma, 2006 İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5.Sınıflar) ile 1992 Resim-İş Öğretim Dersi Programı arasındaki program öğeleri bakımından benzer ve farklı yönlerin belirlenmesine yönelik betimsel bir araştırmadır. Betimsel araştırmalar, bir konudaki herhangi bir durumu saptamayı hedefleyen, belli değişkenlerin özellikleri hakkında temel veri tabanı oluşturan araştırmalardır (Erdoğan, 1998). Bu araştırmada yer alan veriler, 2006 İlköğretim Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5.Sınıflar) ve 1992 İlköğretim Resim-İş Öğretim Programından elde edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek'e göre

doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (2006, s.187).

Bulgular

Amaçlar

Genel Amaçlar

1992 Öğretim Programı ve 2006 Öğretim Programında yer alan genel amaçlara bakıldığında her iki program arasında farklılıklar görülmektedir. 1992 Öğretim Programında dersin genel amaçları on yedi maddede toplanmışken; 2006 Öğretim Programında dersin genel amaçları bireysel ve toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olmak üzere dört gruba ayrılarak toplam yirmisekiz maddede ifade edilmiştir. Genel amaçlar incelendiğinde, 1992 Öğretim Programında genel ifadelerin kullanıldığı, 2006 Öğretim Programında daha kapsamlı açıklamaların yapıldığı görülmektedir. 1992 Öğretim Programı ve 2006 Öğretim Programında genel amaçların ifade edilmiş biçimlerine bakıldığında farklılıklar görülmektedir. 1992 Öğretim Programında genel amaçlardaki yargılar "geliştirebilme, sağlayabilme, kavrayabilme, kazandırabilme" şeklinde iken; 2006 Öğretim Programında genel amaçlardaki yargılar "sağlamak, kazandırmak, geliştirmek, vardırabilmek" şeklinde ifade edilmiştir.

2006 Öğretim Programının Teknik Amaçlar kısmında yer alan 5. Maddeyi (Öğrenciye, amacına uygun malzemeyi seçme, malzemedan anlam çıkarma becerisi kazandırmak) kavramsal sanatla ilişkilendirmek mümkün olabilir. Kavramsal sanat, yapının malzeme ya da biçimsel özelliklerinden ziyade, yapının anlatmak istediği kavram ve düşünce ile ilgilidir. Malzemedan anlam çıkarma becerisinin kavramsal sanatla ilişkili olduğu düşünülürse, 2006 Öğretim Programının modern sanata daha yakın bir bakış açısıyla hazırlandığı yorumu yapılabilir. Genel amaçların, ait olduğu sanat eğitimi programının, hazırlandığı dönemin sanat anlayışını yansıttığı söylenebilir.

Genel amaçlara bakıldığında 2006 Öğretim Programında, sanat eğitimi alanındaki çağdaş gelişmeler ve yaklaşımların dikkate alındığı görülmektedir. Bu özellik sayesinde

dönemin sanat anlayışı ve güzellik kavramının kazandırılması mümkündür. Sanatta uygulamalı çalışmalara yer verilmesi ile birey, geçmişten bugüne yapılan sanat eserlerini anlayabilir. Bu sayede bireyin iyi bir sanat izleyicisi olması da söz konusudur. "Tüm bu amaçların gerçekleşmesi ancak eğitim programında yer alan kazanımların öğrencilere etkili bir biçimde sunulmasına, etkili öğretimin gerçekleşmesi ise öğrencilerin performans düzeylerine göre amaçlarının belirlenmesi, öğrenme alanlarının amaçlara göre düzenlenmesi, amaçlara uygun teknik ve yöntemlerin uygulanması ve öğrencilerin gerçekleştirdikleri basamaklarda konuyu pekiştirmelerine bağlıdır" (Özyürek, 1991, s.18). Bu özellikler dikkate alındığında, düşünen ve sorgulayabilen bireylerden oluşan ilerici bir toplum yaratmanın mümkün olduğu söylenebilir. Bu da programın amacına ulaşması anlamına gelir.

Beceriler

1992 Öğretim Programında öğrencilere kazandırılması düşünülen beceriler ayrı bir başlık altında verilmemişken 2006 Öğretim Programında "Temel Beceriler" başlığı altında yer almaktadır. Her iki programda bazı ortak becerilerin yer aldığı görülmektedir. Kendini ifade etme, yaratıcılık, sanat aracılığıyla iletişim kurma, sorumluluk alma, görsel okuma, estetik bilinç kazanma, çevre ve doğa bilinci kazanma, kültür ve doğa varlıklarına duyarlı olma her iki programda da yer alan becerilerdir. Her iki programda ortak becerilerin yer alması yanında, farklı beceriler de görülmektedir. 2006 Öğretim Programında yer alan "Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma", "başladığı işi bitirme", "girişimcilik" becerilerine 1992 Öğretim Programında yer verilmemiştir.

Özel Amaçlar, Davranışlar/Kazanımlar

1992 Öğretim Programında ilgili davranışlar "amaç" başlığı altında ele alınırken, 2006 Öğretim Programında kazanımlar öğrenme alanlarına ayrılmıştır. 1992 Öğretim Programında "amaç" ve "davranış" ifadeleri kullanılırken, 2006 Öğretim Programında "kazanım" ifadesi kullanılmıştır. 1992 Öğretim Programında "davranış" ve "amaç" ifadeleri tanımlanmazken, 2006 Öğretim Programında "kazanım" ifadesinin tanımı yapılmıştır. Her

iki programda davranış/kazanımlardaki yargıların ifade edilmiş biçiminde farklılıklar gözlenmektedir. 1992 Öğretim Programında davranışlardaki yargılar “söyleme, yapma, tanıma, anlatma” şeklinde iken; 2006 Öğretim Programında kazanımlardaki yargılar “yapar, kullanır, açıklar, söyler” şeklinde ifade edilmiştir. İfade edilmiş biçimi farklı olsa da, her iki programdaki davranış/kazanım yargıları öğrenciye dönüktür. 1992 Öğretim Programında amaç cümleleri, sonlarına “-ebilme” eki ya da “bilgisi” sözcükleri getirilerek ifade edilmiştir. Amaçlar, genelde öğrenci davranışlarına dönüşebilecek biçimde, öğrenme sürecine değil, öğrenme ürününe yönelik biçimde hazırlanmıştır. Amaçlar konu içeriğiyle bağlantılı olarak verilmiştir. Amaçların sıralanmasında aşamalılık ilkesine uyularak basitten zora doğru, ön koşul öğrenmeleri içerecek biçimde hazırlanmıştır. Her sınıf düzeyinde tüm amaçlar davranışlara dönüştürülmüştür. Davranış cümleleri öğrencilerin yapacakları biçimde, anlaşılır ve yalın olarak ifade edilmiştir. 1992 Öğretim Programında bazı amaçlar için işleniş örnekleri ve değerlendirme bölümlerine yer verilmiştir. Ancak bu örnekler ve bölümler, öğretilecek konunun işlem sırasını vermek amacıyla verilmiştir, ayrıntıya girilmemiştir.

İçerik

1992 Öğretim Programında on yedi madde hâlinde dersin “Genel amaçlar” ve ardından “Genel açıklamalar” bölümü yer almaktadır. Genel açıklamalarda Resim-İş eğitiminin gerekliliği, ilkeleri, çocuk resimlerinin gelişim basamakları, eğitim durumları, çalışma ortamının önemi, uygulama ilkeleri, dersin işleniş ve değerlendirmeye ilişkin görüş ve öneriler bulunmaktadır. Birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar ayrı ayrı olmak üzere amaçlar, konular ve sınıf programı başlığı altında amaç ve davranışların belirlendiği bir yapı görülmektedir. 1992 Öğretim Programı ve 2006 Öğretim Programının içerik anlayışında farklılıklar görülmektedir. 1992 Öğretim Programında her düzeyde konular yazılmış fakat ayrıntılı bir açıklamaya yer verilmemiştir. Programın “Açıklamalar” bölümünde içeriğe ilişkin bilgilere yer verilmiştir. Bu bölümde çocuk resimlerinin gelişim basamakları adı altında, içeriği ilgilendiren açıklamalar yer almıştır. 1992 Öğretim Programında daha

çok resim tekniklerinin öğretimine ağırlık verilmiştir. Dersi oluşturan başlıca alanlar; İki boyutlu çalışmalar (Çizgisel ve Renkli), Üç boyutlu çalışmalar (Modelaj, Heykel, Tasarım) ve Eser incelemeleri olarak üç bölümde açıklanmıştır. 2006 Öğretim Programında ise Görsel Sanatlarda Biçimlendirme, Görsel Sanat Kültürü ve Müze Bilinci olmak üzere üç öğrenme alanı altında yapılandırılmıştır. Bu öğrenme alanları ayrı ayrı başlıklar altında ve belli bir düzen içinde açıklanmıştır. Bu öğrenme alanlarının içeriği ve önemiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca bu öğrenme alanları birbirini tamamlayıcı ve dersin temelini teşkil edecek biçimdedir. 2006 Öğretim Programında Görsel Sanatlar dersi için içerik önerileri listesi örneklendirilmiştir. Bu örneklerin seçilmesinde öğrenme alanlarının ilgili kazanımları, sınıfın seviyesi, diğer derslerin içerikleri, çevrenin özellikleri, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları ile belirli gün ve haftaların dikkate alınması gerektiği 2006 Öğretim Programında vurgulanmıştır.

İçerik belirlenirken, seçilecek içeriğin günün koşullarını sağlayacak ve sorunları çözümlenecek şekilde geçerli olmasına, eğitim programının amaçlarının gerçekleşmesi bakımından anlamlı ve önemli olmasına, öğrencinin ilgisini çekebilecek nitelikte olmasına, öğrencinin öğrenebileceği konuları içermesine, öğrencileri ezberle yönlendirmemesine, öğrencilere yarar getirecek konulardan oluşmasına özen gösterilmelidir (Kısakürek, 1983). Bu nitelikler dikkate alındığında, öğretim programının amacına ulaşması söz konusudur. Bu bakımdan ele alındığında iki programda da öğrencilerin öğrenebileceği konuların içerikte bulunduğu görülmektedir. 1992 Öğretim Programında maddeler hâlinde sıralanan amaçlardan bir kısmının altında işleniş ve değerlendirme alt başlıkları konulmuştur. Programın içerdiği konular incelendiğinde ise şu tespitler yapılabilir. Tespit edildiği kadarıyla geleneksel sanat eğitimi yaklaşımı olarak algılanan durumun, öğrencilerin plastik sanatlar ve iş becerilerinin geliştirilmesinde temel bir önceliğin var olduğu, tasarım eğitiminin ise bunlar içinde dolayısıyla düşünülmüş olduğudur (Alakuş, 2003).

2006 Öğretim Programında, 1992 Öğretim Programında çok az yer kaplayan Müze Bilinci

Öğrenme Alanı önemle üzerinde durulan bir konu olmuştur. Müzeler çocuk eğitiminde önem taşıyan kurumlar hâline gelmeye başlamıştır. Bu da çocuklara yaparak-yaşayarak öğrenme ve onların sosyal gelişimlerine destek olacak bir ortam yaratmaktadır. Müzeler sayesinde çocuklar çeşitli kültür varlıklarını tanıyarak, içinde yaşadıkları toplumun bir bireyi olduklarını hissedebilirler. Müzelerdeki nesnelere gören ve bunlarla ilgili etkinlikler yapan çocukların sanat anlayışının ilerleyebileceği söylenebilir. Müzelerin eğitimde önemli bir etkisi olduğu göz önüne alınarak, 2006 Öğretim Programında "Görsel Sanatlarda Biçimlendirme" ve "Görsel Sanat Kültürü" öğrenme alanlarının yanı sıra "Müze Bilinci" öğrenme alanına yer verilmiştir. "Bu öğrenme alanında yer alan öğrenme mekânları, müzelerle birlikte öğren yerlerini, anıtları, tarihî yapıları, sanat galerilerini vb. içine alacak şekilde geniş tutulmuştur" (MEB, 2006, s.12-13). Programın "Ekler" kısmında müzelerle ilgili olarak müzelerin genel ağ adresleri ve müzede uygulanacak çalışma kâğıdı örnekleri verilmiştir. Bu da programın uygulayıcısı olan öğretmene kolaylık sağlayacak yönde olumlu bir yaklaşımdır.

2006 Öğretim Programında, 1992 Öğretim Programından farklı olarak üzerinde durulan özelliklerden biri de sanatçılar olmuştur. 1992 Öğretim Programında sanatçı isimlerinden söz edilmezken, 2006 Öğretim Programında yerli ve yabancı birçok sanatçıya ve eser örneklerine yer verilmiştir. Bu bakımdan 2006 Öğretim Programı zengin bir içeriğe sahiptir. Öğrencilerin sanat tarihi birikimini zenginleştirecek nitelikte, çeşitli sanat akımlarından sanatçı örneklerinin verilmesi olumlu bir yaklaşımdır. Öğretmen açısından bakıldığında, sanatçı ve eser örneklerinin programda verilmesi, programın yol gösterici bir rehber niteliğinde olduğunu göstermektedir. 2006 Öğretim Programında "Çok Alanlı Sanat Eğitimi" anlayışının benimsendiği söylenebilir. Genel olarak bakıldığında programın sanat tarihi, sanat eleştirisi, estetik ve uygulamayı içerdiği görülmektedir. Bu da programın sağlam temellerle, görsel sanatlar bütününün parçalarını oluşturacak biçimde hazırlandığını göstermektedir. 1992 Öğretim Programında ise resim tekniklerine diğer sanat alanlarından

daha çok ağırlık verildiği görülmektedir. Bu bakımdan programın içerik ögesinde eksiklikler olduğu söylenebilir.

Öğrenme-Öğretme Süreci

2006 Öğretim Programında öğrenme-öğretme süreci 1992 Öğretim Programına göre daha ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. 2006 Öğretim Programında Öğrenme-öğretme süreci ile ilgili açıklamalar kısmı yer almaktadır. Bu kısımda derse hazırlık, uyarılar (motivasyon), bilginin paylaşılması, uygulama ve değerlendirme bölümleri açıklanarak verilmiştir. Derse hazırlık aşaması; öğretmen hazırlığı ve öğrenci hazırlığından oluşmaktadır. Bu süreçte yapılması gereken çalışmalara kapsamlı bir şekilde yer verilmiştir. Ders planı örnekleri, ekleriyle birlikte kapsamlı bir şekilde verilmiştir. 2006 Öğretim Programı, öğrencilere görsel sanatlar ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmanın yanında, onların yeni bilgi ve çözümler üretmeyi alışkanlık hâline getirmelerini de amaçlamaktadır. Bu nedenle öğrenciler bütün öğretim etkinliklerine etkin olarak katılmakta, öğretmen ise bu süreç içinde öğrenciyi yönlendiren, ona yardımcı olan ve kendini geliştirmesinde yol gösteren bir rehber konumunda bulunmaktadır. 1992 Öğretim Programında "Sınıf İçin Uygulama İlkeleri" başlığı altında, öğrenme-öğretme sürecinin genel çerçevesi hakkında bilgi verilmiştir.

Öğrenme-Öğretme Sürecinde Temele Alınan Yaklaşım

1992 Öğretim Programında herhangi bir yaklaşımın temele alındığından bahsedilmemiştir ancak sadece 1992 Öğretim Programının "Açıklamalar" bölümünde, 2006 Öğretim Programında da temele alındığı belirtilen bazı özelliklere paralel olan ifadeler yer almaktadır. 1992 Öğretim Programında "Resim-İş Eğitiminin İlkeleri" bölümünde yer alan "Uygulamada bireysel farklılıklar göz önünde tutulmalıdır." ve "Resim- İş eğitimi çocuğa göre olmalıdır." ifadelerinden yola çıkarak, 1992 Öğretim Programında da "öğrenci merkezli" bir yaklaşımın dikkate alındığını söylemek mümkündür. 2006 Öğretim Programında ise "Programın Temel Yaklaşımı" başlığı altında, temele alınan yaklaşım açıklanmıştır. Bu açıklamalar

incelendiğinde günümüz bilişim çağında yaratıcı, girişimci, sorun çözücü, bilgiyi yapılandırıcı ve dönüştürücü bireylere ihtiyaç duyulduğu, bu doğrultuda “yapılandırıcılık” biçiminde tanımlanan “öğrenci merkezli” yeni bir uygulama modelinin hayata geçirildiği belirtilmiştir.

2006 Öğretim Programında ilköğretimde sanat eğitiminin amacının sanatçı yetiştirmek olmadığı belirtilirken, 1992 Öğretim Programında buna paralel bir açıklama saptanmamıştır. Ancak Resim-İş dersinin bir ifade dersi olduğu genel açıklamalar kısmında belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programında sanat eğitiminin bireylere kendini gerçekleştirme ve özgürleştirme için, kendi eğilimlerini ve becerilerini keşfetmesi için olanak verdiği, aynı zamanda duygu ve düşüncelerini sanat yoluyla ifade edebilme gücü kazandırmayı amaçladığı ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Bu anlamda her iki programda da bireyin kendini ifade edebilmesi, üzerinde durulan önemli bir nitelik olmuştur.

Öğrenme-Öğretme Sürecinde Etkinlikler

2006 Öğretim Programında bilgi ve becerilerin kazanımı ile ilgili uygulama sürecine yönelik önerilerle birlikte “Etkinlik Örnekleri” ayrıntılı bir biçimde ele alınmış ve bazı örneklerde resimlere yer verilmiştir. Etkinliklerin birer tavsiye niteliğinde olduğu, birden çok kazanıma yönelik kullanılabileceği, uygulamada bireysel farklılıklar ve çevresel koşullar dikkate alınarak esnek olmanın gereği üzerinde durulmuştur. 1992 Öğretim Programında “etkinlik” kavramı kullanılmamış olup “işleniş” kavramı benimsenmiştir. Öğrenme-öğretme süreci ilgili çok az sayıda işleniş örneği verilmiştir. İşleniş bölümlerinde öğretmene yönelik yönergeler bulunmaktadır. İşleniş bölümü her amaç için verilmemiştir.

2006 Öğretim Programında yer alan kazanımların hayata geçirilmesi ve hedeflenen bilgi, beceri, tutum ve alışkanlıkların kazandırılması için çeşitli etkinlik örneklerine yer verilmiştir. Öğretmenin, bu etkinlikleri olduğu gibi veya çeşitli değişiklikler yaparak uygulayabileceği; aynı zamanda bir ders saatinde birden fazla etkinliğe de yer verebileceği belirtilmiştir. Yeni etkinlikler hazırlanırken ve uygulanırken bunların hangi

kazanımlara yönelik olduğuna dikkat edilmesi, bu yapılırken öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurulması gerektiği üzerinde durulmuştur. Programda yer alan etkinliklerin, öğrenci seviyesine uyarlanarak farklı sınıflarda da uygulanabileceği belirtilmiştir. Bu etkinliklerin hazırlanma amacı, uygulamada öğretmene yardımcı olmak şeklinde programda belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programındaki etkinlikler, öğrenci merkezli ve öğrenme sürecinde öğrencinin etkin bir rol üstlenmesini sağlayacak şekildedir. Öğrencilerin birbirleriyle ve öğretmenleriyle sürekli iletişim hâlinde olmaları, etkinliklerin her aşamasında katılımcı olarak yer almaları programın uygulanması bakımından gerekli görülmüştür.

Öğrenme-Öğretme Sürecini Günlük Hayatla, Diğer Dersler ve Ara Disiplinlerle İlişkilendirme

1992 Öğretim Programında öğrenme-öğretme sürecinin günlük hayatla, diğer dersler ve ara disiplinlerle ilişkilendirilmesine yönelik ayrı bir başlık bulunmamaktadır. Bununla birlikte programın açıklamalar kısmı incelendiğinde şu ifadelerin yer aldığı görülmektedir: “Birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda genellikle çocuğun yakın çevresiyle ilgili somut olaylara ve nesnelere, çocuksu düşünce öğelerinin de karşılaştırıldığı konulara yer verilmesi uygun olur. Söz gelimi; okul, aile, ev ve hayvanların hayatıyla (masallardan, fable) ilgili durumları, eğlenceleri, bayramları, masalları ve oyunları çocuğun düşsel evrenine uygun öğelerle zenginleştirerek çocuklara ilginç gelecek konular şeklinde verilebilir” (MEB, 1992, s.11). 2006 Öğretim Programında, ara disiplin kazanımları Görsel Sanatlar dersi kazanımlarıyla da ilişkilendirilmiş, ara disiplin kazanımlarının uygulamayla bağlantılı olarak uygun yerlerde verilebileceği öngörülmüştür. Her sınıf düzeyini içeren, kazanımların ara disiplinlerle ilişkilendirilme tablosu oluşturulmuştur. Belirli gün ve haftalarla ilişkilendirilen kazanımların da tablosu hazırlanmıştır. 2006 Öğretim Programında Atatürkçülükle ilgili konular bir başlık altında toplanmıştır.

Atatürkçülükle İlgili Konular

1992 Öğretim Programında “Atatürkçülükle İlgili Konular” başlığı bulunmazken, her sınıf düzeyinde verilen amaç ve davranışlardan

sonra üç başlık hâlinde Atatürk ile ilgili konular sıralanmıştır. Başlıklar her sınıf düzeyi için aynıdır, fakat içeriğin zenginliği sınıf düzeyine göre değişmektedir. Başlıklar Atatürk'ün Hayatı, Atatürk'ün Kişisel Özellikleri ve Çeşitli Yönleri, Atatürkçü Düşüncede Özellik Taşıyan Önemli Yaklaşımlar şeklindedir. 2006 Öğretim Programında Atatürkçülük konuları, "Atatürk'ün hayatı [doğum tarihi ve yeri, anne ve babası (ailesi), Atatürk'ün son günleri, Atatürk ile ilgili anılar], Atatürk'ün kişisel özellikleri (ölçülü davranışı, gurura ve ümitsizliğe yer vermemesi, insan sevgisi, eserleri; millî kültürümüze, millî tarihimize, resim sanatına ve bilime verdiği önem gibi çeşitli yönleri), Atatürk'ün çevreye verdiği önem, milletlerin tanınmasında güzel sanatların rolü, birbirimizi sevmeye sanatın rolü, diğer örf ve âdetlere hoşgörölü olmanın gerekliliği, görsel sanatların dalları, sanat-kültür ilişkileri" olarak verilmiştir (MEB, 2006).

Öğrenme-Öğretme Sürecinde Kullanılan Yöntem ve Teknikler

1992 Öğretim Programında öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan yöntem ve teknikler ayrı bir başlık altında toplanmazken, 2006 Öğretim Programında öğretim yöntem ve teknikleri başlıklar hâlinde açıklanarak verilmiştir. 2006 Öğretim Programında çeşitli görsel sanat alanlarına ve bu alanlarda kullanılabilecek yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Yöntem ve tekniklerin sınıflara göre tercihi öğretmenlere bırakılmıştır. Her tekniğin genel malzemelerinin yanı sıra, tekniğin tanıdığı olanaklar ölçüsünde malzemelerin de çeşitlenebileceği, açıklamalar arasında yer almaktadır. Öğrencilerin, tekniğin özelliklerini kullanmaya zorlanmaması gerektiği ve onların değişik olanakları keşfetmelerine fırsat tanınması gerektiği üzerinde durulmuştur. Anlatım zenginliği açısından mümkün olduğunca tek değil, birden fazla tekniğin bir arada kullanılması önemsenmiştir. Malzeme ve teknik konusunda yöresel imkânların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

1992 Öğretim Programında ayrı bir başlık hâlinde olmamasına rağmen, programın bazı amaçları altında verilen sınırlı sayıda işleniş örnekleri incelendiğinde, öğrenme-öğretme sürecinde kullanılan öğretim yöntem ve tekniklerin anlatım, soru-cevap,

drama, gezi-gözlem, olduğunu söylemek mümkündür. Görsel sanatlarda kullanılan yöntem ve tekniklere bakıldığında ise, 2006 Öğretim Programında ayrı bir başlık altında listelenerek ayrıntılı bir biçimde açıklandığı görülmektedir. 2006 Öğretim Programında yöntem ve tekniklerin başlıklar hâlinde ve açıklanarak verilmesi olumlu bir yaklaşımdır, ancak bazı malzemelerin açıklamalarında bazı yanlış tanımlamalar da görülmektedir. Örneğin, yoğurma maddeleri açıklanırken "oyun hamuru" ile "plastilin" aynı anlamda kullanılmıştır. Her ikisi de yoğurma maddeleri olmalarına rağmen malzeme olarak farklıdırlar. Bir diğer tutarsızlık da dramanın açıklama kısmında bulunmaktadır. Programda "Drama süreci üç aşamada oluşmaktadır." cümlesinin ardından drama süreci beş aşamada; ısınma çalışmaları, oyun, doğaçlama, oluşum, değerlendirme çalışmaları olarak açıklanmıştır. Programın kaynakça kısmında yer verilmediği için bu bilgilerin nereden alındığı belirlenememiştir. Adıgüzel'e (2006) göre ise drama aşamaları "Hazırlık-Isınma çalışmaları", "Canlandırma" ve "Değerlendirme-Tartışma" olarak üç aşamada ifade edilmektedir.

1992 Öğretim Programında sınıf amaçlarına bakıldığında, pastel boya, parmak boya, guaj boya, kolay baskı teknikleri, artık malzemeler, yoğurma maddeleri, sulu boya, üç boyutlu çalışma, mürekkep, örtücü ve saydam boyalar, kâğıt süsleme, afiş çalışmaları, tekstil tasarım, ifadelerinin geçtiği görülmektedir. Bu bağlamda, 2006 Öğretim Programında, 1992 Öğretim Programından farklı olarak birçok yöntem ve tekniğe yer verildiği ve ayrıntılı bir biçimde açıklandığı görülmektedir. 1992 Öğretim Programında geçen "afiş tasarım" ifadesini, 2006 Öğretim Programında geçen "grafik tasarım" başlığıyla ilişkilendirmek mümkündür. 1992 Öğretim Programında "kolay baskı teknikleri, yoğurma maddeleri, örtücü ve saydam boyalar" biçiminde genel ifadeler kullanılırken, 2006 Öğretim Programında bu başlıklar alt maddeler ayrılarak ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Bu anlamda 2006 Öğretim Programının, kullanılan yöntem ve teknik bakımından daha kapsamlı olduğu, öğretmenler için bir el kitabı ya da kılavuz niteliğinde olduğu söylenebilir.

Ölçme ve Değerlendirme

2006 Öğretim Programında öğrencilerin değerlendirilmesinde farklı boyutlar göz önüne alınmıştır. “Öğrencilerin görsel sanatlar dersindeki eğitim-öğretim etkinlikleri; yaratıcılık, tutumlar, ilgiler ve öğrenme şekilleri gibi duyuşsal ve devinimsel özellikleri de içerir. İyi bir ölçme-değerlendirme süreci tüm bunları içeren, öğrencinin gelişimini farklı boyutlarda ele alan bir süreçtir. Bu boyutların her biri, kendi içinde çeşitlenen ve farklı teknikleri gerektiren süreçleri kapsar” (MEB, 2006, s.17). Çelenk ve diğerlerine (2000) göre, 1992 Öğretim Programında ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her konuya ait hedef ve davranışlar belirlenmiş ve o konunun eğitim durumunun ardından “değerlendirme” başlığı altında o konuya ilişkin örnek sorular verilmiştir, fakat yetersizdir. Bu sorular daha çok bilişsel alandaki hedeflerin ölçülmesiyle ilgilidir. Diğer becerilerin (Duyuşsal ve Psiko-motor) ölçülmesine öğretmene yol gösterici örnekler bulunmamaktadır. 2006 Öğretim Programına bakıldığında ölçme ve değerlendirmenin ayrıntılı bir biçimde ele alındığı görülmektedir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı temel alınarak alternatif değerlendirme yaklaşımları dikkate alınmıştır. Bu bakımdan, 1992 Öğretim Programında sadece geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yer aldığı düşünülürse, çeşitliliğin arttığı söylenebilir.

2006 Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme anlayışında, üzerinde durulan özelliklerden biri, bireysel farklılıkların gözetilmesidir. Eğitimcinin, her öğrenciden aynı sonucu almasını beklememesi gerektiği belirtilmiştir. Öğrencilerin istemedikleri, sevmedikleri ve yeterince motive edilmedikleri bir konuda çalışmaya zorlanmamaları gerektiğinin altı çizilmiştir. 1992 Öğretim Programında olduğu gibi, her öğrencinin çalışmasının mutlaka sergilenmesi gerektiği belirtilmiştir. Sergilemede “iyi-kötü” kıstasının aranmaması gerektiği vurgulanmıştır. Notun baskı unsuru olmaması gerektiğine her iki programda da yer verilmiştir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem, Teknik ve Araçları

1992 Öğretim Programında ölçme ve değerlendirmede kullanılan yöntem, teknik ve araçları ayrı bir başlık altında belirtilmemiştir. Bazı davranışların altında verilen değerlendirme bölümlerinde yalnızca soruların yer aldığı görülmektedir. Buradan da klasik ölçme değerlendirme yönteminin benimsendiği sonucunu çıkarmak mümkündür. 2006 Öğretim Programında ölçme ve değerlendirme sadece öğrenme sonucunu değil, sürecini de değerlendirmeye yönelik hazırlanmıştır. 2006 Öğretim Programında başlıca ölçme yöntem ve teknik ile araçları, bu derste kullanılacak ölçme araçları örnekleriyle birlikte açıklanarak verilmiştir. Hem öğrencinin kendini değerlendirmesi için hem de öğretmenin öğrenciyi değerlendirmesi için farklı ölçme aracı örnekleri verilmiştir. Bu ölçme araçlarının kullanılmasında zorunluluk olmadığı, öğretmenin ihtiyaç duyduğunda uygun gördüklerinden biri ya da birkaçını seçerek, sürecin amaçlarına göre düzenleyerek kullanabileceği belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programında Görsel Sanatlar dersinde kullanılacak yöntemlerden olan öz değerlendirme, grup değerlendirme, proje ödevleri ve ürün dosyası ayrıntılı bir biçimde örneklerle açıklanmıştır. Görsel Sanatlar dersinde, öğrenme alanına ve kazanımlara bağlı olarak açık uçlu, doğruyanlı, eşleştirmeli, çoktan seçmeli sorular gibi, klasik ölçme-değerlendirme yöntemlerinin de kullanılabilmesi ifade edilmiştir. Öğretim Programında ölçme-değerlendirme etkinlikleri sonucundaki not verme amaçlı değerlendirmede, dereceli puanlama anahtarları veya derecelendirme ölçeklerinin kullanılabilmesi belirtilmiştir. Ancak öz değerlendirme ve grup değerlendirmede elde edilen sonuçların not vermede kullanılmaması öngörülmektedir. Öğretmenin tercihinin ve amacına bağlı olarak kontrol listeleri ve gözlem formlarının da değerlendirmede öğretmene kaynaklık edebileceği belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programındaki ölçme değerlendirme anlayışında süreç ve sonucun birlikte düşünüldüğü görülmektedir. 1992 Öğretim Programında ise genellikle sürecin sonuna bakıldığı söylenebilir.

Sonuçlar

Amaçlarla İlgili Sonuçlar

Genel amaçların karşılaştırılmasında göze çarpan ilk fark görsel düzenlemedir. 1992 Öğretim Programında dersin genel amaçları onyedide ifade edilmişken, 2006 Öğretim Programında genel amaçlar bireysel ve toplumsal, algısal, estetik ve teknik amaçlar olmak üzere dört gruba ayrılarak toplam yirmisekiz maddeyle ifade edilmiştir. 2006 Öğretim Programında yer alan genel amaçlar, 1992 Öğretim Programına göre daha ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. İki programda genel amaçlardaki yargıların ifade edilmiş biçimlerinde farklılık görülmüştür. Her iki programda da öğrencilerin sanat eğitimi almakla birlikte, sanat yoluyla kişisel bütünlüğe ulaşmaları amaçlanmıştır. Her iki programda öğrencinin ulusal ve evrensel sanat eserlerini tanımasını ve anlamasını sağlamak, sanatı görsel bir iletişim formu olarak kullanmasını sağlamak, bilgi ve birikimlerini sanatsal uygulamalara dönüştürmesini sağlamak, yaratıcı davranışlar geliştirmesini sağlamak, kendini ifade etmede teknik yeteneklerini geliştirmesine yardımcı olmak, sanat, sanat eseri ve tasarımla ilgili değerlendirmeler yapmasını sağlamak, özgün düşünme ve üretme kapasitesini geliştirmek, sanat yoluyla kendini ifade etmesini sağlamak, işbirliği yapma, grup çalışmalarında sorumluluk alma, birbirleri arasında saygı gibi duyu ve davranışları geliştirmek ifadelerinin genel amaçlar arasında bulunduğu belirlenmiştir.

Öğrenme ürünleri bakımından programlara bakıldığında adlandırmada farklılıklar olduğu saptanmıştır. 1992 Öğretim Programında "amaç" ve davranış" ifadeleri kullanılırken 2006 Öğretim Programında "kazanım" ifadesi kullanılmıştır. "Kazanım" ifadesinin programın benimsediği felsefi yaklaşıma uygun bir tanımlama olduğu söylenebilir. Programda "kazanım" ifadesinin kullanılması, öğrenci merkezli bir yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir. 1992 Öğretim Programında ilgili davranışlar "amaç" başlığı altında ele alınırken, 2006 Öğretim Programında kazanımlar öğrenme alanlarına ayrılmıştır. Her iki programda kullanılan davranış/kazanımlardaki yargılar farklı olmasına rağmen, her ikisinde de öğrenciye dönük olarak kullanılmıştır. 1992 Öğretim Programında

sınıf amaçlarına ilişkin açıklamalar yer alırken, davranışlara ilişkin bir açıklama yapılmamıştır. 2006 Öğretim Programında ise kazanımlar öğrenme alanlarına ayrılarak, etkinlik örnekleri ve açıklamalar bölümü ile daha kapsamlı ele alınmıştır.

İçerikle İlgili Sonuçlar

1992 Öğretim Programı ile 2006 Öğretim Programının içerik anlayışında farklılıklar görülmüştür. 1992 Öğretim Programında her düzeyde konu isimleri yazılmış fakat ayrıntılı bir açıklamaya yer verilmemiştir. 1992 Öğretim Programında dersi oluşturan başlıca alanlar iki boyutlu çalışmalar, üç boyutlu çalışmalar ve eser incelemeleri olarak üç bölümde açıklanmıştır, daha çok resim tekniklerinin öğretimine ağırlık verilmiştir. 2006 Öğretim Programı ise görsel sanatlarda biçimlendirme, görsel sanatlar kültürü ve müze bilinci olarak üç öğrenme alanı altında yapılandırılmıştır. Bu öğrenme alanları ayrı ayrı başlıklar altında ve belli bir düzen içinde açıklanmıştır. Bu öğrenme alanlarının içeriği ve önemiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Ayrıca bu öğrenme alanları birbirini tamamlayıcı ve dersin temelini teşkil edecek biçimdedir. 2006 Öğretim Programında, 1992 Öğretim Programında çok az yer kaplayan müze bilinci alanı önemle üzerinde durulan bir konu olmuştur. 2006 Öğretim Programının değişime daha açık olduğu söylenebilir. Programdaki kazanımlar için birden fazla etkinlik örneklerinin verilmiş olması, programdaki esnekliğin bir göstergesi olabilir.

Öğrenme-Öğretme Süreciyle İlgili Sonuçlar

2006 Öğretim Programında öğrenme-öğretme süreci 1992 Öğretim Programına göre daha ayrıntılı bir biçimde ele alınmıştır. 1992 Öğretim Programında her sınıf düzeyinde belirlenen amaçlardan sonra verilen davranışların devamında "işleniş" başlığı altında o bölüme ait yöntem-teknik açıklanmış, konuların özelliğine göre bazen maddeler hâlinde metinler verilmiştir. Derste yapılacak etkinliklerin ders planı çerçevesinde, ayrıntılı bir biçimde belirli bir sıra içinde önceden belirlenmesi gerektiği

ifade edilmiştir. Konuların işlenmesiyle ilgili olarak ders öncesinde ve ders sonrasında yapılacak etkinliklerin sırası maddeler hâlinde belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programında öğrenme-öğretme süreci ile ilgili açıklamalar kısmı yer almaktadır. Bu kısımda derse hazırlık, uyarılar (motivasyon), bilginin paylaşılması, uygulama ve değerlendirme bölümleri açıklanarak verilmiştir. Derse hazırlık aşaması; öğretmen hazırlığı ve öğrenci hazırlığından (düşünsel ve duyuşsal hazırlık ile teknik hazırlık) oluşmaktadır. Bu süreçte yapılması gereken çalışmalara kapsamlı bir şekilde yer verilmiştir. Ders planı örnekleri, ekleriyle birlikte kapsamlı bir şekilde verilmiştir.

1992 Öğretim Programında herhangi bir yaklaşımın temele alındığından bahsedilmemiştir ancak "Açıklamalar" bölümünde, 1992 Öğretim Programında temele alındığı belirtilen bazı özelliklere paralel olan ifadelerin yer aldığı gözlenmiştir. 2006 Öğretim Programında ilköğretimde sanat eğitiminin amacının sanatçı yetiştirmek olmadığı belirtilirken, 1992 Öğretim Programında buna paralel bir açıklama saptanmamıştır ancak Resim-İş dersinin bir ifade dersi olduğu genel açıklamalar kısmında belirtilmiştir. 2006 Öğretim Programında sanat eğitiminin bireylere kendini gerçekleştirme ve özgürleştirme için, kendi eğilimlerini ve becerilerini keşfetmesi için olanak verdiği, aynı zamanda duygu ve düşüncelerini sanat yoluyla ifade edebilme gücü kazandırmayı amaçladığı ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı yalnızca branş öğretmenleri tarafından değil, sınıf öğretmenleri tarafından da uygulanmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar eğitimi uygulayıcısı olarak, arzu edilen şekilde yetiştirilmediği, sınırlı bilgi ve deneyime sahip oldukları düşünülürse, etkinlik ve resim örneklerinin ayrıntılı bir biçimde ele alınması ile 2006 Öğretim Programının sınıf öğretmenlerine nitelikli bir kılavuz olduğu söylenebilir.

Ölçme ve Değerlendirmeye İlgili Sonuçlar

Ölçme ve değerlendirme bakımından iki programda büyük farklar görülmüştür. 1992 Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme çalışmalarında her konuya ait amaç ve davranışlar belirlenmiş ve o konunun eğitim durumunun devamında "Değerlendirme" başlığı altında o konuya ilişkin örnek sorular verilmiştir, fakat yetersizdir. Değerlendirme soruları daha çok bilişsel alandaki hedeflerin ölçülmesiyle ilgilidir. Diğer becerilerin (Duyuşsal ve Psiko-motor) ölçülmesine öğretmene yol gösterici örnekler rastlanmamıştır. 2006 Öğretim Programına bakıldığında ölçme ve değerlendirmenin ayrıntılı bir biçimde ele alındığı görülmektedir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı temel alınarak alternatif değerlendirme yaklaşımları dikkate alınmıştır. Bu bakımdan, 1992 Öğretim Programında sadece geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yer aldığı düşünülürse, çeşitliliğin arttığı söylenebilir. 2006 Öğretim Programının ölçme ve değerlendirme anlayışında, üzerinde durulan özelliklerden biri, bireysel farklılıkların gözetilmesidir. Eğitimcinin, her öğrenciden aynı sonucu almasını beklememesi gerektiği belirtilmiştir. Öğrencilerin istemedikleri, sevmedikleri ve yeterince motive edilmedikleri bir konuda çalışmaya zorlanmalarını gerektiğinin altı çizilmiştir. 1992 Öğretim Programında ifade edildiği gibi, her öğrencinin çalışmasının mutlaka sergilenmesi gerektiği belirtilmiştir. Sergilemede "iyi-kötü" kıstasının aranmaması gerektiği vurgulanmıştır. Notun baskı unsuru olmaması gerektiğine her iki programda da yer verilmiştir. Sonuçlar dikkate alındığında, öğretim programları hazırlanırken çağdaş insanın ve toplumun gereksinimleri göz önünde bulundurularak hazırlanabileceği, programda yer alan öğrenme alanlarının birbiriyle sistemli bir şekilde ilişkilendirilmesinin sağlanabileceği, Görsel Sanatlar dersi kapsamında çeşitli sanat atölyeleri ve müzelerde yaşantı zenginliğini arttıracak drama etkinliklerinin düzenlenebileceği, ölçme ve değerlendirmede, öğrenme-öğretme sürecinin ve sonucunun toplamının birlikte düşünülebileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ö. (2006). Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları. *ÇDD Yaratıcı Drama Dergisi* (1), 17-27.
- Alakuş, A. (2003). Dünden Bugüne Görsel Sanatlar Eğitimimizin Genel Bir Görünümü. *Milli Eğitim*, (<http://yayim.meb.gov.tr.dergiler/160/alakus.htm> adresinden Şubat 2009 tarihinde indirilmiştir).
- Alakuş, A. ve Mercin, L. (2009). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Çelenk, S., Tertemiz, N. ve Kalaycı, N. (2000). *İlköğretim Programları ve Gelişmeler*. Ankara: Nobel Yayın.
- Demirel, Ö. (2004). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Erden, M. (1993). *Eğitimde Program Değerlendirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Erdoğan, İ. (1998). *Araştırma Dizaynı ve İstatistik Yöntemleri*. Ankara: Emel Matbaası.
- Gençaydın, Z. (1987). Resim-İş Eğitiminin Amaç ve İlkeleri, Resim-İş Eğitiminde Eğitim Durumları. *Güzel Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Açıköğretim Fakültesi Yayınları(101).
- Karasar, N. (2001). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kırıçoğlu, O. (2009). *Görsel Sanatlar ve Kültür Eğitimi-Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- MEB. (1992). *İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB. (2006). *Görsel Sanatlar Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Oğuz, A. (2009). *1992 Yılı Resim-İş Dersi Öğretim Programı ile 2006 Yılı Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının Karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel Sanatlar Eğitimi*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Özyürek, M. (1991). Zihinsel Engellilerin Eğitiminde Tıbbi ve Eğitsel Yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları Özel Eğitim Dergisi* (1), 17-20.
- Sönmez, V. (2007). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tezcan, M. (2011). *Sanat Sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı Drama Eğitim Programının Ögeleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi* (107), 22.
- Variş, F. (1994). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikler*. Ankara: Alkim Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.

Summary

Introduction

Art education in native primary schools in Turkey which calls "Art and Craft Course" was restructured with the approach of student-based in 2005 and the course's name was changed as "Visual Arts". Until 2006, in art lessons in national primary schools in Turkey, the National Primary School Curriculum 1992 for Art and Craft Course was used, however, in the year of 2006, national primary school curriculum was changed and the National Primary School Curriculum for Visual Arts

Course 2006 with the Guide Book was started to be used. It is important to compare the new curriculum with the previous one. This research aims to determine similarities and differences in terms of curriculum design (aims, content, teaching-learning process, assessment and evaluation) between the National Primary School Curriculum 1992 for Art and Craft Course and the National Primary School Curriculum for Visual Arts Course 2006 with the Guide Book (Grades 1–5) in Turkey.

Methodology

This is a descriptive study which aims to put the present situation into a perspective. The data were obtained through the detailed analysis of the curricula, available literature review and World Wide Web search. In this study, relational survey method was used within the scope of descriptive research to put the current situation into perspective. Either a population or a sample was not appointed due to the comparative model chosen. The data were obtained through the analysis of the curriculums, literature search and World Wide Web search. In the study, similarities and differences in terms of curriculum design (aims, content, teaching-learning process, assessment and evaluation) between the National Primary School Curriculum for Art and Craft Course 1992 and the National Primary School Curriculum for Visual Arts Course 2006 with the Guide Book (Grades 1–5) were identified. The findings were interpreted, according to them the results and conclusion were elicited.

Findings

The results have been focused on the components of the curricula. It can be said that the 2006 Curriculum was more detailed than the 1992 Curriculum; the new aims were added in the 2006 Curriculum while including the most of the aims in the former one. In terms of content; painting-drawing techniques framed the most of the 1992 Curriculum. The appreciation of museums was a minor area in the 1992 Curriculum; nonetheless it is widely focused in the 2006 Curriculum. Learning-teaching process takes place in more detailed in the 2006 Curriculum. The assessment and evaluation techniques in the Curriculum 1992 were more traditional while the alternative evaluation techniques in the 2006 Curriculum put new dimensions for the user of the curriculum.

Discussion

In the light of the findings, the possible suggestions focused on the curriculum design and implementation; moreover, some suggestions were also made for further studies. The consideration of the needs of modern society in identifying the aims, designing the content in a way to meet the standards of the aims, organizing workshops where children and artists interact, the idea to integrate the process and the result of learning-teaching in evaluation and assessment were among the suggestions.